

Perehdytysvideon tuottaminen Eckerö Linen M/S Finlandia -aluksen Market -osastolle

Veikka Huovinen

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Matkailun koulutusohjelma

Opinnäytetyö

2024

Tiivistelmä

Tekijä(t) Veikka Huovinen
Tutkinto Matkailun koulutusohjelma
Raportin/Opinnäytetyön nimi Perehdytysvideon tuottaminen Eckerö Linen M/S Finlandia -aluksen Market -osastolle
Sivu- ja liitesivumäärä 25 + 2
<p>Opinnäytetyö on tehty Eckerö Line -laivayhtiölle. Työn toiminnallisessa osuudessa tehtiin uusi perehdytysopas videomuodossa M/S Finlandia -laivan Market -puolella aloittaville työntekijöille. Videolla haluttiin parantaa ja helpottaa yrityksen perehdytystä, sekä helpottaa uusien työntekijöiden saapumista laivaan.</p> <p>Opinnäytetyöhön kuuluu myös mukaan esittelyä sekä pohdintaa perehdytyksestä ja sen tarkoituksesta sekä tärkeydestä yrityksissä. Perehdytyksen osuudessa keskitytään pääasiallisesti esiperehdytykseen ja sen osa-alueisiin.</p> <p>Työssä on myös yksityiskohtainen prosessin kuvaus siitä, kuinka perehdytysvideo tuotettiin Eckerö Linelle. Työssä käydään läpi videon suunnittelu, valmistelut, sisällöt sekä tuottaminen.</p> <p>Kokonaisuudessaan opinnäytetyön tarkoituksena on näyttää se, kuinka perehdytysopas voidaan tehdä vaihtoehtoisessa, videomuodossa, ja mitä аспектеjä tämän tuottamiseen kuuluu.</p>
Asiasanat Perehdytys, video, esiperehdytys, perehdytysvideo, laivatyö

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Työn tavoitteet.....	1
2	Oppaan kohde ja tavoitteet.....	2
2.1	Kenelle?.....	2
2.2	Mitä?	3
3	Työpaikka Suomenlahdella	5
3.1	Uusien perehdytys M/S Finlandialla	5
4	Perehdytys työkaluna paremmassa työympäristössä	6
4.1	Mitä sillä perehdytyksellä oikein tarkoitetaan ja halutaan?.....	6
4.2	Työtehtävien tutustuttaminen perehdytettävälle.....	7
4.3	Lainsäädäntö perehdytyksessä	7
5	Perehdytysvideon tuottaminen	8
5.1	Hyvä pohja varmistaa sujuvat kuvaukset.....	8
5.2	Suunnittelun ongelmat.....	10
5.3	Tuottamisen käynnistäminen.....	10
5.4	Hyvä käsikirjoitus helpotukseksi kuvauksiin.....	10
5.4.1	Visuaalisuus sekä audio: tekstin tukipilarit	12
5.5	Nopeat kuvaussessiot	14
5.5.1	Kuvauksen ongelmatilanteet.....	15
5.6	Editoinnin aika.....	16
5.6.1	Editointi ja tekijänoikeus.....	18
5.7	Lopullinen video ja palautteet	18
6	Pohdinta.....	20
6.1	Videon tulos: lopputuloksen arviointia.....	20
6.2	Tulevaisuus: ongelmat videomuotoisessa perehdytysoppaassa.....	21
6.2.1	Ratkaisut ongelmiin.....	22
6.3	Opinnäytetyön ylä- ja alamäet	22
6.4	Oppimisen prosessi.....	23
	Lähteet.....	24
	Liitteet.....	26
	Liite 1. Kuvankaappaus ensimmäisestä suunnitelmasta videon sisältöihin.	26
	Liite 2. Kuvankaappaus käsikirjoituksen ensimmäiseltä sivulta.....	27

1 Johdanto

Opinnäytetyön teko lähti käyntiin, kun mietin, millä tavalla pystyn mahdollistamaan mielenkiinnon kohteita, työpaikkaani sekä osaamistani opinnäytetyön valmistamisessa. Kävin alussa monia eri aiheita läpi, joita voisin tutkia työpaikkaani, Eckerö Lineä, varten. Lopulta kuitenkin päädyin perehdyttämisosoppaaseen, jonka valmistaisin videomuodossa.

Idea lähti siitä, kun koin työpaikallani, että alkuperehdytys uusille työntekijöille oli mielestäni riittämätöntä. Omat kokemukseni oli, että työssä piti alussa olla erittäin omatoiminen uusien ja perusasioiden oppimista varten, jota varten monilla uusilla saattaa olla korkea kynnys aloittaa. Annoin tästä myös palautetta työpaikalle useampaankin kertaan, mutta sitten mietin, miksen se voisi olla minä, joka tekisi asialle jotain. Kun opinnäytetyön valmistaminen lähestyi, tiesin, että tämä tulisi olemaan erinomainen aihe.

Perehdytysoppaan päätin myös tehdä videomuodossa, sillä halusin hyödyntää entistä osaamistani videoiden muokkaamisessa ja valmistamisessa.

Tässä opinnäytetyössä keskityn siihen, millaisia asioita perehdytykseen ja perehdytysoppaisiin kuuluu, miten sellainen luodaan, miten oma työskentelyni eteni sekä millaisia asioita videon tekoon kuului.

1.1 Työn tavoitteet

Työn tavoitteena on ehostaa ja laajentaa perehdytystä Eckerö Linellä. Tähän tavoitteeseen haluan päästä tekemällä uuden perehdytysoppaan videomuodossa, jota voitaisiin esittää uusille työntekijöille.

Videomuotoisella perehdytysoppaalla haluan parantaa useampaa osa-aluetta alkuperehdytyksessä. Perehdytysoppaalla tahdon tehdä perehdytyksestä mielenkiintoisempaa, helpommin muistettavaa, sekä helpottaa tiedon ylivyörymistä työt aloittaessa.

2 Oppaan kohde ja tavoitteet

Opasta suunnitellessani halusin jo varhain tehdä suunnitelman siitä, mitä, miten ja kenelle oppaan sisältöjä lähdettäisiin rakentamaan. Suunnitelmassani halusin rajata riittävän tarkkaan sisällöt sekä kohderyhmän, jotta pystyisin optimoimaan oman työskentelyni sekä oppaani sisällöt.

Tutkimusta ja tuottamista tein nimenomaan Eckerö Linen M/S Finlandia-alukselle. Joten opinnäytetyössä mainitessani vain ”aluksen” tai ”laivan”, tarkoitan sillä M/S Finlandia-alusta.

2.1 Kenelle?

Kun lähdin rakentamaan opasta, oli minulla suunnitelmana kohdistaa sen sisältö sekä käyttötarkoitus uusiin työntekijöihin Eckerö Linellä. Päädyin tähän päätökseen suurimmaksi osaksi omien kokemusten kautta työskennellessäni laivalla. Kun itse aloitin työt Eckerö Linellä, koin, että minun täytyi olla hyvin omatoiminen uusien työtehtävien oppimisessa. Tämä onnistui minulta, mutta voin uskoa, että osa uusista työntekijöistä voi kohdata haasteita omatoimisessa oppimisessa, ja kaikille uusille työntekijöille pitäisi antaa sama mahdollisuus oppia työpaikasta samalla tasolla.

Omia kokemuksiani vahvisti myös opinnäytetyö vuodelta 2020, jossa Hietharju tutki perehdytystä Eckerö Linen M/S Finlandia-aluksella. Kuten Hietharju sanoo kappaleen alussa: ”Perehdytyksen oli kokenut riittäväksi 30 henkilöä eli 73 % vastaajista. Näin ollen voidaan todeta, että viimeisen vuoden aikana perehdytyksessä on pääosin onnistuttu hyvin. Kuitenkin vastaajista 11 kappaletta eli 27 % oli kokenut, että perehdytys ei ollut ollut riittävää. Näistä yhdestätoista, jotka olivat kokeneet perehdytyksen riittämättömäksi, kolme henkilöä oli saanut perehdytystä uuteen esimiestehtävään.” (Hietharju 2020, 32).

Myös omien kokemusten kautta olen kokenut, että jo hetken aikaa olleet työntekijät ovat olleet tyytyväisiä osaamistasoonsa sekä perehdytyksen määrään pitemmällä ajanjaksolla. Vaikka työntekijät saattaisivat eri osastoilla työskennellä hyvinkin erilaisissa työtehtävissä, on silti laivalla tiettyjä yhteisiä asioita kaikkien työntekijöiden välillä. Näiden yhteisten asioiden oppimisen jälkeen on yleensä helppo jatkaa laivalla tai vaikka vaihtaa osastoa. Näiden asioiden takia myös jätän oppaastani pois ns. jatkokoulutusasiat. Oppaani struktuuri on siis kehitetty täysin uusien työntekijöiden varten.

Seuraavaksi supensin kohderyhmän laivalla Marketissa aloittaviin työntekijöihin. Minulla itsellä on laivalla työskennellessä kokemusta ainoastaan Market-osastolta, joten päätin pysyä siinä, mitä osaan. Olen myös tehnyt yksittäisiä perehdytystehtäviä uusille työntekijöille osastollani, joten halusin ottaa myös tätä osaamista mukaan opinnäytetyöni teko.

2.2 Mitä?

Koska oppaani on suunnitellusti kohdistettu uusille työntekijöille, pitää sen sisällöt olla yksinkertaisia sekä helposti ymmärrettävissä. Halusin myös uudella oppaallani helpottaa uusien työntekijöiden tutustuttamista uuteen työympäristöön visuaalisten, tässä kontekstissa videon, avulla. Suunnitelmani ei siis ole ainoastaan työtehtävien tutustuttaminen, vaan myös työntekijöiden liittäminen organisaatioon jo aikaisessa kohdassa.

”Hyvä perehdyttäminen käsittää sekä erilaiset käytännön toimet, jotka helpottavat työssä aloittamista, että tulokkaan osaamisen kehittämisen ja varsinaisen opastuksen työtehtävään, työympäristöön ja koko organisaatioon.” (Kupias & Peltola 2009, 19).

Kuten aikaisemmassa kappaleessa kerroin, tulisi oppaan sisällöt pääasiallisesti koskemaan Marketin henkilökuntaa. Opas tulisi sisältämään suurimman osan yksinkertaisista, jokapäiväisistä työtehtävistä Marketissa. Työtehtävät tulisi olemaan suurin piirtein tärkeysjärjestyksessä sen mukaan, mitä uusilta työntekijöiltä odotetaan. Alustava esimerkki siitä, missä järjestyksessä video mahdollisesti etenee:

1. Marketin tilojen esittely
2. Nopea esittely asiakaspalveluun
3. Kassaympäristö, kassa ja sen toiminnot
4. Tavarankäytön purku hyllyihin
5. Varaston nopea esittely
6. Muut jokapäiväiset tehtävät
7. Lopetuspuheet marketin osastolta, muistutukset, yhteyshenkilöt, kollegat

Vaikka oppaani on suunnattu ensisijaisesti Marketissa aloittaville, tulisi se sisältämään näiden edellisten pointtien lisäksi asioita, jotka koskisivat kaikkia työntekijöitä. Nämä kohdat sisältäisivät asioita laivaan saapumisesta sekä laivasta lähdöstä. Näitä kohdat tulisivat normaalin oppaan lisäksi erillisinä videoina, jotta näitä voitaisiin mahdollisesti käyttää kaikkien uusien laivan työntekijöiden perehdyttämisessä.

Videosta tulisi puuttumaan osa työtehtävistä, mutta nämä ovat asioita, joiden osaamista ei aivan uudelta työntekijältä odoteta Marketissa. Nämä tehtävät tulevat vasta myöhemmin työsuhteessa. Alkuperehdytykseen ei myöskään saa lisätä liikaa asioita, koska tämä voi nopeasti johtaa tiedon ylikuormittumiseen. Tällöin ei perehdytyksestä jää mitään mieleen, ja koko videon katsominen on ollut turhaa.

Toinen asia, jonka jätän lähes täysin pois, on turvallisuusasiat. Laivalla turvallisuus on hyvin tärkeässä roolissa, ja siinä on liikaa osia videoon lisäämiseen. Turvallisuusasioista käydään koulutus

ennen työsuhteen alkua, ja sitä koulutetaan viikoittain. Turvallisuus otetaan hyvin tosissaan Eckerö Linellä, joten olen päättänyt jättää sen pois videostani, sillä sitä käydään läpi useita kertoja oikeiden turvallisuusammattilaisten kanssa työsuhteen aikana. En siis yritä vähätellä turvallisuuden merkitystä laivalla työskennellessä, mutta turvallisuuden ollessa itsessään niin laaja sekä koulutettu osa-alue, että se täytyi rajata pois työstäni.

3 Työpaikka Suomenlahdella

Eckerö Line Ab Oy liikennöi kahta alusta Suomenlahdella Helsingin ja Tallinnan välillä; matkustajalusta M/S Finlandiaa sekä rahtialusta M/S Finbo Cargoa. Eckerö Line perustettiin vuonna 1994, mutta Eckerö-konsernilla, johon Eckerö Line kuuluu, on juurensa vuoteen 1961 (Eckerö Line s.a. a; Eckerö Line s.a. b.)

Tässä opinnäytetyössä kuitenkin keskityn puhumaan Eckerö Linen M/S Finlandia-aluksesta ja sen ominaisuuksista. Koska projektin toiminnallinen osuus on kohdennettu tietyille ryhmälle M/S Finlandialla, en turhaan ota mukaan M/S Finbo Cargoa tai muita Eckerö-konsernin osa-alueita.

3.1 Uusien perehdytys M/S Finlandialla

Tämänhetkinen perehdytys M/S Finlandialla alkaa merenkulkuun ja turvallisuuteen liittyvistä asioista. Nämä ovat tärkeitä kohtia, ja ne halutaan painottaa työntekijöille heti alusta alkaen. Uusille työntekijöille järjestetään myös seminaareja, joissa kerrotaan monista protokollista, tavoista, eteisteistä yms., jotka uuden työntekijän olisi hyvä tietää.

Mitä marketin uusien työntekijöiden perehdytykseen tulee, keskittyy se enemmän laivalla lähipe-rehdytykseen. Uudet työntekijät saavat kyllä tiivistelmän marketin yksinkertaisimmista funktioista ja ominaisuuksista etäperehdytyksessä, mutta valtaosa perehdytyksestä sijoittuu itse laivalle.

Yhtenä suurimpana ongelmana alkuperehdytyksessä esiintyy tiedon suurin määrä. Koska laivalla työt aloittaessa monelle tulee hyvinkin paljon uutta tietoa, saattaa joillekin tämä aiheuttaa tiedon ylivyörymistä.

Laiva työympäristönä on kuitenkin hyvin erilainen verrattuna moniin muihin, ns. maalta löytyviin työpaikkoihin. Rytmitys työn ja vapaa-ajan välillä tulee yhtenä suurimpana muutoksena uusille työntekijöille. Tämä voi häiritä uuden tiedon sisäistämistä uuden työuran alussa.

4 Perehdytys työkaluna paremmassa työympäristössä

Perehdytys työpaikoilla itsessään on hyvinkin laaja käsite, ja sitä harjoitetaan heti työsuhteen alusta ihan sen loppuun asti. Finn kirjoittaa blogissaan, kuinka perehdytys koostuu 5 suuremmasta osuudesta; esiperehdytys, perehdytys, uuteen tehtävään perehdytys, uudelleen perehdytys ja Offboarding-prosessi (Finn 26.8.2022). Näistä kategorioista tulen keskittymään valtaosallisesti esiperehdytykseen, sillä tämä tulee olemaan se vaihe, jota oppaani tulee suunnitellusti tehostamaan.

Perehdyttämisen yleisistä määritelmistä sekä merkityksestä käyn kuitenkin alussa läpi, jottei epäselvyyksiä ilmene myöhemmin.

4.1 Mitä sillä perehdytyksellä oikein tarkoitetaan ja halutaan?

Perehdytys ei ole ainoastaan uuden työntekijän perehdytystä tuleviin työtehtäviin, vaan sen tavoitteet ovat juurtuneet yleensä pidemmälle yrityksen organisaatorakenteeseen. Kaikista yksinkertaisin jako perehdytykselle voidaan tehdä jakamalla se kahteen osaan, kuten Kangas ja Hämäläinen kirjoittaa; ”Talo tutuksi” sekä ”Työ tutuksi”. Heidän mukaansa perehdyttämisellä tiivistettynä haetaan työntekijän tutustuttamista esim. työpaikan toiminta-ajatuksiin, liikeideoihin, toimintaperiaatteisiin, ihmisiin, odotuksiin, vastuisiin sekä turvallisuuskäytäntöihin (Kangas & Hämäläinen 2007, 2.)

Perehdytys ei myöskään kuitenkaan rajoitu uuden työntekijän perehdyttämiseen, vaan se venyy usein pitkälle työsuhteeseen, joskus aina loppuun asti.

Mutta perehdytyksen tarkoitus ei ole ainoastaan tutustuttaa uutta työntekijää uusiin tehtäviin, tiloihin ja/tai ihmisiin. Tavoitteet perehdytyksen taustalla hyvin järjestäytyneessä organisaatiossa ovat yleensä pidemmälle suunniteltuna. Kuten Eklund määrittelee:

”Perehdytysprosesseille voidaan asettaa valtavasti erilaisia tavoitteita. Näitä tavoitteita ovat esimerkiksi:

- Tukee organisaation strategiaa
- Vahvistaa organisaatiokulttuuria
- Edesauttaa työntekijöiden osaamisen tarvittavalle tasolle
- Nostaa uuden työntekijän osaamisen tarvittavalle tasolle
- Auttaa tunnistamaan uuden työntekijän potentiaalin
- Tukee uuden työntekijän ammatillista ja henkilökohtaista kehittymistä
- Edesauttaa työntekijöiden tutustumista toisiinsa
- Huomioi uuden työntekijän yksilölliset ominaisuudet
- Vahvistaa työn merkityksen kokemusta

- Nostaa vuorovaikutuksen laatua”

(Eklund 2018, 30.)

4.2 Työtehtävien tutustuttaminen perehdytettävälle

Koska työ keskittyy uusien esiperehdytykseen, on siinä tärkeää, että tulevista työtehtävistä annetaan selkeä ensikatsaus. Tämän kautta uudet työntekijät voidaan tutustuttaa tehtäviin ennalta, ja ehkäistä tiedon ylivyörymistä ensimmäisinä työpäivinä. Kuitenkin työn ja perehdytysvideon luonteesta johtuen ei uudelta työntekijältä voida vaatia liikaa videon katsomisen jälkeen, vaan perehdytykseen pitää keksittyä myös itse työpaikalla.

Käytännössä työtehtävään opastamiseen kuuluu asioita niiltä osa-alueilta, joilla voidaan varmistaa uuden työntekijän riittävä osaaminen turvalliseen ja sujuvaan suorittamiseen työtehtävässä. Opastuksessa kannattaa ottaa huomioon mahdollisimman paljon eri asioita, joita voisi työtehtävään kuulua. Näitä ovat esimerkiksi työn tavoitteet, tieto- ja taitoperusta, työaika, työn vaiheet, välineet ja kalusto ja työtavat (Eklund 2018, 96–97.)

Uuden työntekijän onnistuneessa perehdytyksessä kannattaa ajatella myös työntekijän viihtyvyyttä ja mielikuvaa uudesta työpaikasta. Myönteistä ensivaikutelmaa aletaan rakentamaan heti alusta, ja tässä vaiheessa vuorovaikutus työntekijöiden ja uusien/tulevien työntekijöiden välillä on tärkeää. Monet asiat puhetyylistä kehonkieleeseen vaikuttavat näihin positiivisiin ensikohtaamisiin työpaikalla. Näiden kohtaamisten kautta on uusi työntekijä helpompi tutustuttaa työyhteisöön, jolloin kommunikatio tulevaisuudessa helpottuu. Näin uuden työntekijän on helpompi hakea apua tietämättömyydessä ja uusien asioiden oppimisessa (Kangas & Hämäläinen 2007, 9.)

4.3 Lainsäädäntö perehdytyksessä

Perehdytystä ei harrasteta työpaikoilla ainoastaan työnantajan tavoitteiden takia. Suomen laista löytyy omat määritelmät ja tavoitteet, mitkä edellyttävät työpaikkoja Suomessa antamaan tarpeellisen perehdytyksen työntekijöille. Tähän tarkoitukseen on määrätty työturvallisuuslaki

Yhtenä tärkeimmistä kohteista, mitä työturvallisuuslailla halutaan työpaikoilla tavoittaa, on vaaratilanteilta välttyminen työpaikoilla. Työnantajalla on velvollisuus huolehtia työntekijöidensä turvallisuudesta työpaikalla. Tähän ei kuulu ainoastaan olosuhteiden tai työympäristön suunnittelu ja huolehtiminen turvalliseksi, vaan myös varmistettava, että työntekijöillä on riittävä osaaminen turvalliseen työntekoon (Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738.)

5 Perehdytysvideon tuottaminen

Videon tuottaminen oli tämän toiminnallisen opinnäytetyön toiminnallinen osuus. Videon tuottamiseen tarvitsin osaamista ja kokemusta monessa eri osa-alueessa, sillä tuotin sen alusta loppuun. Toimeksiantajan rooli tuli enimmäkseen esille sisällön suunnittelussa, mutta muuten minulle annettiin suhteellisen vapaat kädet tuottamisprosessissa.

5.1 Hyvä pohja varmistaa sujuvat kuvaukset

Aloittaessani perehdytysoppaan tuottamisen halusin pohjustaa sen siihen, että oppaasta saataisiin tehdä mielenkiintoinen niille, joille sitä esitettäisiin. Ideoita tätä varten sain Kortesuon teoksesta, jossa hän kertoo eri menetelmistä työpaikoilla koulutuksesta asteittain. ”Menetelmät” kappaleessa painostetaan moniulotteisuuden ja eri tapojen hyödyntämiseen koulutuksessa. Koulutuksessa siis tulisi hyödyntää eri aisteja, ja koulutuksen olisi tarkoitus olla vaihtelevaa niin, että koulutettavien/perehdytettävien tarkkaavaisuus säilyisi tärkeissä sisällöissä (Korteso 2010, 107–108). Perehdytystä kuitenkin halutaan tehdä mahdollisimman tehokkaasti, jotta tämä vähentäisi sekä työnantajan että -tekijän kuormitusta töiden alussa.

Struktuuria videotuotokselle lähdin rakentamaan LAB-ammattikorkeakoulun blogista löytyvän kaavion kautta (kuva 1.) Tämä perehdytysmalli oli suunniteltu nimenomaan kouluterveydenhuollossa käytettävään perehdytykseen, mutta keskityn itse mallin askeliin. Otin mallista neljä ensimmäistä osiota videon strukturiin. Eli halusin tuoda esille näiden askelien mukaisesti M/S Finlandian perehdytettävien ensimmäisiä päiviä.

Kuva 1. Perehdytysmalli LAB-ammattikorkeakoulun blogista (Blomqvist, Komonen & Vepsäläinen 10.11.2021)

Tätä kaaviota hyödyntäen lähdin suunnittelemaan struktuuria perehdytysvideota varten. Käytin kaaviosta ainoastaan ensimmäistä neljää osaa, sillä videon tarkoituksena oli esitellä uusille työntekijöille ensimmäisen työpassin aiheita. Työpassin koostuvat tavanomaisesti 5–8 päivästä putkeen laivalla, joten käytin kaaviosta askelia 4 askeleen asti.

Seuraavassa listassa kirjoittaessani osastosta viittaan Market -osastoon laivalla, sillä video on pääosin suunnattu Marketissa aloittaville, uusille työntekijöille. Kaavion askeleita hyödyntäen suunnitelin sisällöt seuraavanlaisesti:

1. Ennen töihin tuloa: laivaan pääsy, navigointi terminaali-alueella, laivaan saapuminen, tärkeimmät tarvittavat dokumentit työskentelyä varten
2. Vastaanotto: Ensimmäinen paikka laivaan saapuessa, ensitoimet, tarpeelliset tilat laivassa ennen ensimmäistä työpäivää
3. Ensimmäinen päivä: omalle osastolle saapuminen, osaston tilojen esittely, työtehtävien esittely, työpäivän rakenne
4. Ensimmäinen viikko: Työpassin rakenne, päivittäin käytettävien tilojen esittely, tehtävät työpassin lopussa, laivasta lähteminen

5.2 Suunnittelun ongelmat

Yksi suurimmista ongelmista suunnitellessani projektia oli kuvausvälineistö. Vaikkei perehdytysvideon visuaaliselle tai äänelliselle osuudelle ollut suunniteltu omia kriteereitään, piti videon tuotanto-laatu kuitenkin saada riittävän hyväksi. Eckerö Line on kuitenkin suuryritys Suomen mittakaavassa (kirjanpitolaki 30.12.1997/1336), joten standardit olivat korkealla. Vaikkei tuotos ollutkaan suunnitella tulevan julkiseksi, vaan pelkästään yrityksen yksityiseen perehdytyskäyttöön, oli tuotoksen laadun päästävä edustettavalle tasolle.

Välineistön hankkimisen ongelman ratkaisin kuitenkin hankkimalla ne oppilaitokseni useammalta eri toimipisteeltä, jolloin sain kasaan hyvät varusteet, jolla tulisin saamaan standardien mukaista kuvamateriaalia.

Kuvausvälineistöt tuottivat myös suunnittelussa ongelman sen tasolla, että niiden oikeaoppisen käytön harjoittelu tulisi viemään oman aikansa. Tämän vuoksi hankin materiaalit ajoissa, ja varasin kuvauspäiväksi ylimääräistä aikaa teknisten ongelmien välttämiseksi.

5.3 Tuottamisen käynnistäminen

Perehdytysvideon tuottaminen lähti käyntiin sisältöjen suunnittelusta toimeksiantajan kanssa. Kun olin saanut struktuurin tehtyä, aloin jaotellaan videoon tulevia aiheita aiemmin suunnitteleeni struktuurin mukaisesti. Tämä vaihe oli sitä varten, että pystyimme yhdessä Eckerö Linen yhteys-henkilöiden kanssa kartoittamaan heti alkuun sitä, että sisällöt tulisivat olemaan heidän ajatusten mukaiset.

Muuten sain itse suhteellisen vapaat kädet perehdytysvideon tuottamista varten. Sen sijaan että olisin edistänyt työtä heidän ohjeiden mukaisesti, edistin itse työtä eteenpäin, ja tarkistutin työn heillä aina ajoittain. Tämä prosessi alkoi heti ensimmäisestä suunnitelmasta, ja jatkui aina videon viimeiseen osuuteen asti.

Hyödyntäessäni kappaleessa 5.1 mainitsemaani 4-askelista perehdytysmallia sisältöjä suunnitellessa, päädyin vielä yhdistämään askeleet 1 ja 2 loogisuuden vuoksi. Kummatkin askeleet käsittelivät aiheita, joita käytäisiin laivaan saapuessa, joten sisältöjen vuoksi oli järkevämpää yhdistää nämä kaksi samaan osioon.

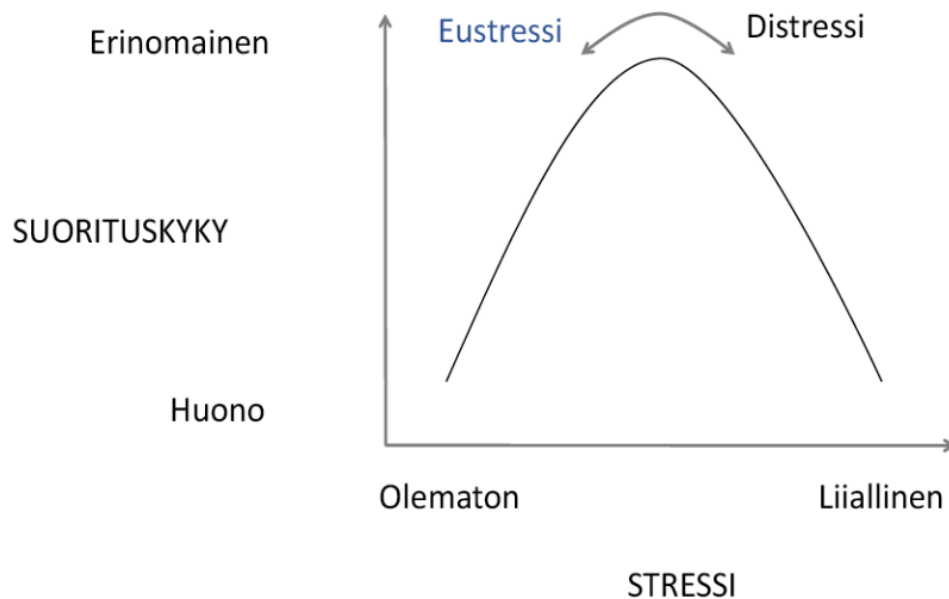
5.4 Hyvä käsikirjoitus helpotukseksi kuvauksiin

Kun sisällöt oli tiivistetty kolmeen kategoriaan (liite 1), ja sain korjaukset sekä lisäykset sisällöistä yhteyshenkilöiltä, oli aika alkaa kirjoittamaan käsikirjoitusta videota varten.

Käsikirjoituksen vaihe oli yksi kaikista aikaa vievimmistä vaiheista videon tuottamisessa. Tämäkin täytyi tehdä kunnolla, sillä kunnolla kirjoitettu käsikirjoitus auttaisi myöhemmin sujuvoittamaan videon kuvauksia laivalla.

Yksi ensimmäisistä haasteista tässä vaiheessa oli suunnitella tekstit ja selitykset niin, että uusi työntekijä ymmärtäisi ne mahdollisimman hyvin. Joskus voi käydä niin, että henkilö voi olla hyvinkin määrätietoinen ja asiantunteva tietystä aiheesta, mutta toiselle henkilölle tämän asian kouluttaminen ei onnistu. Videon sisältöjä kirjoittaessa piti astua uuden työntekijän kenkiin, ja selittää monet, itselle selvät asiat, jotta uudet työntekijät voisivat välttyä väärinkäsityksiltä.

Videon sisältö ei kuitenkaan saanut olla liian laaja, jottei perehdyttävän mielenkiinto lähtisi kesken katsomisen. Sisällöt siis piti tasapainottaa ja karkaista tärkeimpiin asioihin, ja ne täytyi avata tarpeeksi selvästi, että asiasta täysin tietämätön ymmärtäisi sisällöt ja niiden merkityksen. Eklundinkin mukaan stressiä perehdytyksen aikana ei saa olla liikaa, tai liian vähän, tai muuten suorituskyky heikkenee (kuva 2.)

Kuva 2. Havainnollistava kaavio työntekijän stressin ja suorituskyvyn välisestä yhteydestä (Eklund 2018, 48)

Käsikirjoituksen tuottaminen piti aloittaa hyvällä pohjalla; selvät merkinnät, hyvä struktuuri sekä havainnollistavat kuvaukset työn eri vaiheista. Niinpä jaoin sisällöt 3 pääosioon sekä 10 ”kohtaukseen”. Dialogi, kuvakulmat ja muut huomiot olivat myös jaoteltava omilla tavoillaan, jotta tekstin

tulkitseminen sekä lukeminen tulisi myöhemmin olemaan mahdollisimman sujuvaa sekä helppoa (liite 2.)

Hyvillä merkinnöillä sekä pohjalla varmistin myös sen, että kaikki kirjoittamani olisi helposti tulkittavissa toimeksiantajan puolesta. Käsikirjoitus täytyi kuitenkin tarkistuttaa välissä ennen sen lopullista versiota, jonka pohjalta lähdin kuvaamaan materiaalia videota varten.

5.4.1 Visuaalisuus sekä audio: tekstin tukipilarit

”Visuaalinen ihminen nauttii ilmeikkäästä ja elehtivästä kouluttajasta (toki rajansa huitomisellakin), mutta nurkassa pönöttävä mutisijakouluttaja ja mustavalkoiset, tekstipohjaiset diaesitykset saavat visuaalisen ihmisen nukahtamaan” (Kortesuo 2010, 108.)

Käsikirjoituksen valmistusprosessissa tekstillinen, selitetty osuus sekä videon visuaalisen ilmeen suunnittelu kulkivat käsi kädessä. Lähestulkoon aina kun olin suunnitellut mistä puhun, mietin samaan aikaan tai juuri jälkeensä, miten ja missä puhun asiasta. Halusin yhdistää sisällöt mielenkiintoisiin kuvauspaikkoihin ja -kulmiin, jotta selittämäni asiat videolla voisivat elää kuvaamani materiaalin mukana, ja jotta kuvaamani materiaali elävöittäisi kertomaani tekstiä.

Tiesin heti alusta alkaen, että minun tulisi esiintyä itse videolla, luoden yhteyden perehdytettävän ja työpaikan välille. Pelkät maisemapätkät tai panoraama työpaikan tiloista ei ole kovinkaan tehokas tapa luoda mielenkiintoisuutta perehdytysmateriaalille. Niinpä tein heti alkuun suunnitelmia käsikirjoitukseeni (kuva 3) omasta roolistani itse videolla.

Kuva 3. Suunnitelmiani sekä hahmotelmani käsikirjoituksessa kuvauskulmista videota varten

Omalla esiintymisellä halusin ensinnäkin luoda moniulotteisuutta sekä vaihtelevuutta videoon, jotta perehdyttävän olisi helpompi pysyä mukana sekä kiinnostuneena videosta. Halusin myös luoda olemuksellani yhteyttä laivan henkilöstöön, luoda ihmiskontaktia sekä tehdä positiivisen ja turvallisen ensivaikutelman laivan ilmapiiristä olemalla itse rauhallinen selittäjä videolla.

Yhtenä tehtävänä perehdyttäjän on helpotettava perehdyttävän hyppyä työpaikalle luomalla turvallisen työympäristön sekä ilmapiirin uudelle työntekijälle. Uusi työntekijä mitä ilmeisimmin käy läpi lukuisia eri tunteita saapuessaan uudelle työpaikalle (positiivisia sekä negatiivisia), joten turvallisuuden tunne voi helpottaa huomattavasti aloitusta uudella työpaikalla (Eklund 2018, 145.)

Tähän turvallisuuden tunteeseen halusin vaikuttaa myös videon visuaalisella osalla. Tiesin taustamusiikin olevan välttämättömyys heti alusta alkaen, ja puheenikin täytyisi olla tarpeeksi vaihteleva, jotta sitä pystyi kuuntelemaan kokonaisen videon verran.

”Audiitiiviset ihmiset tarvitsevat kuuloärsykeitä. Kouluttajan äänen pitää olla elävä ja vaihteleva, ja kouluttajan pitää painottaa ja jaksottaa puhettaan sisältöjen mukaan. Monotoninen puhuja on audiitiiviselle osallistujalle upeaa unilääkettä” (Kortesuo 2010, 108.)

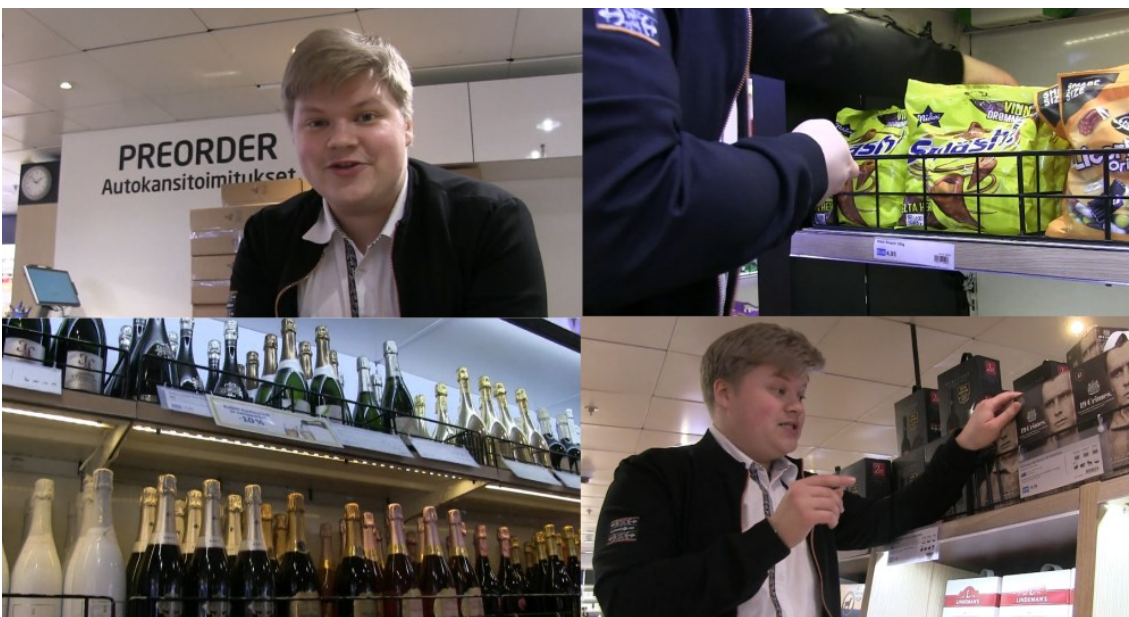
Erilaisilla sanamuodoilla, puhetta harjoittelemalla ennakkoon sekä käsikirjoituksen tekstiä haravoi-
malla pystyin varmistamaan sen, että puhumani asiat olisivat tarpeeksi mielenkiintoiset kokonaisen
videon ajaksi.

5.5 Nopeat kuvaussessiot

Kun 14 sivun käsikirjoitus oli viimein valmis, oli aika suunnitella tuotoksen kuvaaminen. Kuvausma-
teriaaleihin kuului mukaan camcorder- tyyppinen videokamera, tripod- jalusta pitämään kameran
paikoillaan, kaksi mikrofonia, joista toinen kiinnitettiin kameraan ja toinen paitaan/takkiin sekä valai-
sin, jolla sain varmistettua riittävän ja tasaisen valaistuksen videon hyttiosuuksissa.

Suoritin kuvaukset yhdessä jaksossa, jossa otin kaiken tarvittavan materiaalin yhdellä matkalla, eli
kaikki terminaalin sekä laivan sisäiset kuvaukset. Koska valtaosa materiaalista täytyi nauhoittaa
laivan ollessa terminaalissa, oli minun käytettävä kokonainen yö kuvauksiin. Tämä mahdollisti sen,
että sain kuvata kohtaukset rauhassa ja nopealla tahdilla. Tämä todistui toimivaksi tavaksi kuvata
sekä laivan julkisilla, että henkilökunnan tiloissa.

Pääosa kuvauksista sijoittui kahteen sijaintiin; Eckerö Markettiin sekä henkilökunnan hyttiin. Ec-
kerö Marketin osuus videossa oli kaikista suurin, sillä video on suunnattu ensisijaisesti siellä aloit-
taville työntekijöille. Joten luonnollisesti kuvauksia varten tarvitsi paljon materiaalia Marketin puo-
lelta. Marketissa kuvattujen osuuksien kuvakulmien kohdistukset vaihtelivat minun ja Marketin tilo-
jen välillä (kuva 4.)

Kuva 4. Esimerkkikuvia videon Market- osuuden kohtauksista

Kuva 6. Välineistön asettelua hytissä kuvattaviin kohtauksiin

Marketin tiloissa kuitenkin valaistus tuotti omat ongelmansa, kun en päässyt käyttämään valaisinta oikein. Tämä johti ei-toivottuihin kuvamateriaaleihin, muttei mihinkään sellaiseen, jota ei voitaisi käyttää (kuva 4.)

Myös terminaalin sisätilat aiheuttivat omat ongelmansa kuvausten aikana. Suurin osa Länsitermi-naali 2:a lasketaan turvatoimialueeksi, joten kuvaamiset eivät täällä onnistuneet. Näihin olisi tarvinnut erillisen lupansa, joka on tarkoitettu pääsääntöisesti suuremmille mediatyhtiöille (Port of Helsinki s.a.) Tästä huolimatta sain materiaalia rakennuksen ulkopuolelta sekä lähtöselvityksessä, joiden kanssa pärjäsinkin videon editointivaiheessa. Tämän takia käsikirjoitustakin piti muuttaa, mutta sisällöt pysyivät suurimmaksi osaksi samana.

5.6 Editoinnin aika

Kun kaikki kuvamateriaali oli kasassa, oli aika alkaa työstämään lopullista tulosta kotoa käsin. Tämä prosessi alkoi nauhoittamalla videoon voiceoverit. Eli nauhoitin kameralla pelkkää ääntä, jotka tulisivat videon kohtauksiin, jossa en ole itse kuvakulmassa selittämässä asioita. Näitä kohtia tuli videoon lähestulkoon saman verran kuin niitä, mitkä otin laivalla, jossa olen itse kuvakulmassa selityksen aikana.

Kun materiaalit ja voiceoverit olivat koneella, oli aika tuoda ne yhteen videonmuokkausohjelmalla. Tähän käytin tuttua ohjelmaa, jota olen käyttänyt vuosien varrella eri videoprojekteissa. Tämä mahdollisti sen, että editointiprosessi oli sujuva sekä nopea.

Ennen editointia piti myös saada kaikki materiaali sopivaan muotoon. Tämä tarkoitti sitä, että kaikki videot, jotka sisälsivät materiaalia minusta lukemassa käsikirjoitusta piti purkaa osiin. Eli jakaa materiaalin video ja ääniraidat omiin palasiinsa. Tämä täytyi tehdä, että pystyin hallitsemaan videon ja äänen sijoituksia editointiohjelmassa.

Editoiminen itsessään oli suhteellisen suorajanaista, mutta aikaa vievää. Materiaali piti leikata, sijoitella sekä tarkastaa oikein, jotta lopputulos olisi laadukas. Erilaiset video- ja äänitehosteet myös paransivat videon laatua.

Omaa tuottamaani materiaalia ei paljoa videoon tarvinnut, kohtausten vaihdoksia lukuun ottamatta. Vaihdoksia varten suunnittelin videon, joka näkyi aina kohtausten välissä (kuva 7.) Tämän videon tarkoituksena oli auttaa katsojaa ymmärtämään, mistä aihealueesta missäkin kohtaa puhutaan. Kohtauksista puhuttaessa käytin termiä ”osio” videolla. Vaikka käsikirjoitukseen tulikin muutoksia kuvausten aikana, pysyi kohtausten jaottelu samana myös editointiprosessissa kuin käsikirjoituksessa (liite 2.)

Kuva 7. Aikainen hahmotelma kohtausten välisestä vaihdos videosta

5.6.1 Editointi ja tekijänoikeus

Editointiprosessi meni valtaosallisesti suhteellisen suoraviivaisesti, mutta senkin aikana esiintyi omat ongelmansa. Ensimmäisenä näistä oli tiettyjen materiaalien löytäminen internetin puolelta. Tämä tarkoitti sellaisia sisältöjä, joihin ei itseltäni löytynyt resursseja tai taitoa tuottaa. Pehdytysvideon editoinnissa tämä koski lähinnä musiikkia, jota tulin käyttämään videon taustalla.

Kaikkeen tuotettuun materiaaliin tulee automaattisesti tekijänoikeus, jonka avulla teoksen tuottaja saa päättää siitä, kuinka hänen teostaan saadaan jakaa, käyttää tai muokata. Tekijänoikeus suojaa siis teoksen niin, ettei muut kuin teoksen tuottaja saa käyttää teosta ilman lupaa (Tekijänoikeus s.a.)

Suurin osa internetistä löytyvästä materiaalista on tuottajien suojaamana tekijänoikeudella niin, ettei sitä saa käyttää kaupallisiin tarkoituksiin. Koska video oli tulossa yrityksen käyttöön, laskettiin se kaupalliseksi käytöksi.

Tämän takia musiikin etsiminen oli hankalaa, muttei mahdotonta. Päädyin ottamaan kaiken musiikin samalta sivustolta, jonka lisenssi mahdollisti kaiken musiikin käytön kaupallisissa projekteissa ilman tekijän mainintaa (No copyright music 2021). Tämä mahdollisti sen, että noudatin tekijänoikeuslakia, ja sain samalla tarvittavan musiikin videoon.

5.7 Lopullinen video ja palautteet

Kaiken tuottamisen lopputuloksena oli reilun 20- minuutin pehdytysvideo, sisältäen kaikki osiot käsikirjoituksesta. Pehdytystarkoituksia varten jaoin videon myös 3 pääosaan, jotta niitä voitaisiin käyttää erilaisille pehdytettävälle henkilölle. Tarkoittaen sitä, että ensimmäistä (Laivaan saapuminen) ja kolmatta (vapaa-aika ja laivasta lähtö) voitaisiin mahdollisuuksien mukaan esittää kaikille laivaan saapuville, uusille työntekijöille.

Kaiken kaikkiaan olin itse suhteellisen tyytyväinen lopputulokseen. Kaikki mitä olin tehnyt videon eteen, suunnittelu, välineistö, käsikirjoitus, kuvaukset, ja editointi päättyi loppujen lopuksi onnistuneeseen videoon.

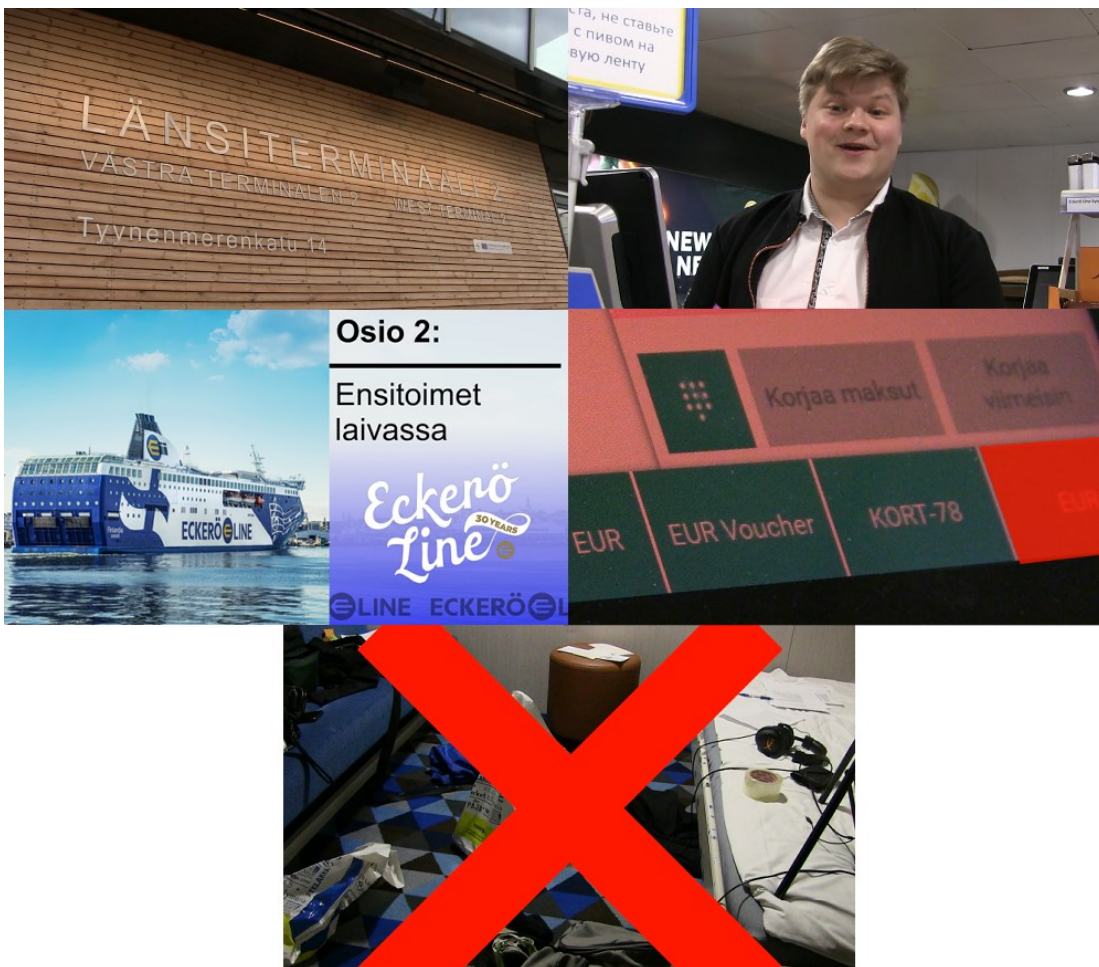
Videon valmistuksen jälkeen lähetin sen välittömästi eteenpäin M/S Finlandian Marketin esimiehille, joista toinen antoi palautteensa videosta.

”Erittäin hyvä kokonaisuus ja videossa on juuri se hyvä, reipas ja positiivinen kuva, jollaisia haluamme asiakkaille ja työkavereillekin näyttää. Kaiken kaikkiaan erittäin hyvä ja monikäyttöinen video. Voimme käyttää tätä niin Eckerö Markettiin saapuvien työntekijöiden kuin muuallekin laivaan saapuvien työntekijöiden alkupehdytykseen. Tarina on rakennettu ja kerrottu niin, että videon näyttäminen osissa on mahdollista.” (Behm, M. 13.5.2024.)

Muita huomioita samassa sähköpostissa olivat pienet muutokset videoon, kuten osioiden numeroiteihin sekä pieniin kirjoitusvirheisiin. Nämä kuitenkin oli helppo korjata jälkeenpäin kuvanmuokausohjelmalla ennen lopullista tulosta, joka tulisi Eckerö Linen perehdytyskäyttöön.

Lopulliseen tulokseen pääsin kuitenkin hyvän suunnittelun ja valmistelun avulla. Kun aiheet ja käsikirjoitus olivat hyvällä mallilla, mahdollisti se minun pääsevän sopivaan lopputulokseen. Sisältöjen suunnittelussa hyödyntämäni perehdytysmalli, josta kerroin kappaleessa 5.1, mahdollisti hyvän struktuurin videon sisällöille. Tätä mallia hyödyntäen sain videolle järkevä ja loogisen kulun.

Video koostui loppujen lopuksi noin 50 % maisemallisista otoksista, joihin nauhoitin puheen päälle ja 45 % kohdista, jossa olin itse kuvassa selittämässä. Loput 5 % sisälsivät kohdat kuten vaihdokset kohtausten välillä, kuvankaappaukset ja kuvat. Kuvassa 8. esimerkkejä järjestyksessä vasemmalta oikealle ja ylhäältä alas maisemallisista otoksista, minut sisältävistä kohdista, vaihdoksista, kuvankaappauksista sekä kuvista. Kuvan 8. kuvankaappaus- ja kuva- esimerkeissä myös näkyy editoimaani materiaalia kuvien päälle.

Kuva 8. Esimerkkejä lopullisella videolla esiintyvistä kohdista

6 Pohdinta

Työni lopussa mielipiteeni omasta työskentelystäni, prosessistani sekä lopputuloksesta pystyy tiivistämään hyvin lyhyesti: olin erittäin tyytyväinen.

Kun lähdin opinnäytetyöni aiheen päätettyä suunnittelemaan projektia, oli minulla vaihtelevat odotukset projektille. Otin aiheeksi jotain, missä pystisin hyödyntämään edellistä kokemustani sekä mielenkiintoani, mutta odotukset olivat korkealla. Multimediallisen perehdytysoppaan luominen vaatii kuitenkin suuren määrän aikaa sekä resursseja. En ollut varma, pystynkö tekemään näin isoa projektia yksin.

Projekti oli kuitenkin antoisa sekä mielenkiintoinen. Tavoitteenani ei ollut ainoastaan esittää oppimaani taitoa, vaan myös kehittää omaa osaamistani kuukausien aikana. Aiempi kokemukseni videoiden tuottamisessa rajoittuu enimmäkseen videoidenkäsittelyohjelmien käyttöön, joten projekti antoi minulle mahdollisuuden käydä laajemman videon tuotantoprosessin läpi alusta loppuun.

Myös perehdytyksen prosesseista sekä aihepiireistä oppiminen oli hyödyllistä.

6.1 Videon tulos: lopputuloksen arviointia

Videon tuottamisprosessi oli kokonaisuudessaan onnistunut, joka johti minua sekä toimeksiantajaa miellyttävään lopputulokseen.

Pääsin videon tekemällä tavoitteeseen, mikä minulla oli heti projektin alusta asti. Eli tehdä tuotos M/S Finlandian Market -osastolle, jonka avulla voitaisiin helpottaa sekä parantaa uusien työntekijöiden perehdytystä. Kuten Marketin esimies kertoi, tulee video jatkossa perehdytyskäyttöön Eckerö Linelle, joka oli toivottu lopputulos kummankin puolesta.

Kuten tämän opinnäytetyön alussa kerroin, oli tarve perehdytysoppaalle suuri omasta näkökulmastani. Myös kun kerroin Marketin vastaaville ideastani tehdä opinnäytetyönä perehdytysvideolle, kertoivat he, että he olivat jo jonkin aikaa suunnitelleet parantavansa perehdytystä videomuotoisella perehdytyksellä. Ehdotus videon tuottamisesta tuli siis hyvinkin ajankohtaisena aiheena M/S Finlandialle.

Toimeksiantajan kanssa en sopinut videolle mitään erityisempiä kriteereitä mittaamaan tuotoksen laatua, mutta tästä huolimatta lopputulos oli heidän toiveidensa ja ajatustensa mukainen. Videosta tuli myös sellainen kuin itse halusin, vaikkei minulla myöskään ollut tarkempia kriteereitä lopputulokselle.

Videon onnistuneisuutta tosin oli hankala mitata millään ulkopuolisella taholla, sen sisältäen arkaluontoista materiaalia. Mikäli olisin halunnut testata videon toimivuutta ja ymmärrettävyyttä kunnolla, olisi sitä varten pitänyt odottaa, että Market M/S Finlandialla saisi uuden työntekijän, ja sitten näyttää hänelle tämä video. Sitten häneltä olisi voinut pyytää palautetta videosta.

Videota ei samalla lailla voinut testata tämänhetkisten työntekijöiden avulla. Koska työntekijät tietävät jo monet eri kohdat videosta, olisi tämä johtanut virheellisiin tuloksiin videon jälkeisessä kyse-lyssä.

Vaikka rajatessani videon kohdesegmenttiä suunnitteluvaiheessa Marketissa aloittaviin työntekijöihin, sain videon aiheet rajaamalla ja videota muokkaamalla sille lisäarvoa. Mahdollistin videon käytettävyyden muilla osastoilla kuin Marketissa aloittavien perehdytyksessä jakamalla sen osiin, niin että Marketin osuudet pystyttiin jättämään näiden perehdytettävien kohdalla täysin pois.

6.2 Tulevaisuus: ongelmat videomuotoisessa perehdytysoppaassa

Vaikka videomuotoinen perehdytysopas voi olla ajankohdallisesti parempi ratkaisu, tuo se omat ongelmansa perinteiseen, kirjalliseen perehdytysoppaaseen nähden.

Suurin ongelma tässä on videon muovattavuus. Videoiden muokkaaminen on haastavampaa kuin tekstin muokkaaminen, ja sitä varten tarvittaisiin ylimääräistä osaamista. Tekstimuotoisesta teoksesta taas saa otettua pois ja lisättyä sisältöä suhteellisen vaivattomasti.

Videon muokkaaminen myös vaatii enemmän resursseja, haluttiin sitten joko lisätä tai poistaa sisältöä. Tähän tarvittaisiin vähintäänkin videonmuokkausohjelma, jolla videota pystyttäisiin leikkelemään uudestaan. Ja vaikka sisällön leikkaamiseen olisi saatavana ohjelma, tulisi isommat ongelmat sisällön lisäämisessä. Tämä tarkoittaisi sitä, että lisättyjä kohtia varten täytyisi suorittaa uusia kuvauksia, jotka kävisivät yhteen videon muun sisällön kanssa. Vasta tämän jälkeen videoon voitaisiin tehdä sisältöjä.

Yhdeksi ongelmaksi videon tuottamisen jälkeen keksin myös videon saatavuuden sekä jaettavuuden. Videot ovat yleisesti yksi kaikista suurimmista ja raskaimmista sähköisen median muodoista. Ensinnäkin videon katsomista varten elektroniikkalaitte on pakollinen työkalu, kun tekstitiedostosta taas voi tehdä fyysisen kopion.

Ja vaikka tuotos katsottaisiin joka tapauksessa elektroniikkalaitteella, on videoiden tiedostokoko valtaosan ajasta suurempi kuin muiden median ja dokumenttien koko. Tämä aiheuttaa ongelmat videon jakamisessa eteenpäin, varastoinnissa sekä saavutettavuudessa. Eteenpäin jakamiseen tarvitaan jokin muu tapa kuin vain sähköposti, varastointiin tarvitaan enemmän säilytystilaa

laitteelta tai pilvestä, ja videota saavuttaessa tarvitaan parempi internet - yhteys, mikäli videota ei katsota suoraan laitteen säilytystilasta.

6.2.1 Ratkaisut ongelmiin

Osa ongelmista oli minulla tiedossa jo videon suunnitteluvaiheessa, mutta osa tuli vastaan vasta saatuani videon valmiiksi. Tästä huolimatta yritin tehdä parhaani ongelmien välttämässä sekä korjaamisessa.

Videon muovattavuutta en varsinaisesti voinut muutoin parantaa, kuin säilyttämällä alkuperäiset materiaalit jotka kuvasin, sekä alkuperäinen projektitiedosto, jonka loin videonmuokkausohjelmalla ottamistani materiaaleista. Tällä tavoin pystyisin itse muokkaamaan videon sisältöjä helposti milloin vain jälkikäteen. Voisin myös lähettää nämä eteenpäin Eckerö Linelle, mutta sitten heillä pitäisi olla joku, jolta löytyy osaamista videoiden muokkaamisessa. Jos myös joku heiltä haluaisi tehdä tarkempia muokkauksia videoon projektitiedoston kautta, pitäisi häneltä löytyä osaaminen saman videonmuokkausohjelman käyttöön, kuin mitä käytin itse.

Videota ei kuitenkaan saa koskaan yhtä helposti muokattavaan muotoon kuin esimerkiksi tekstitiedostoa, mutta näin ainakin mahdollistin parhaan muokattavuuden jälkikäteen.

Mitä muita ongelmia videoon tulee (kuten suuri tiedostokoko), ei minulla varsinaisesti ollut korjauksia, sillä suurten tiedostojen käyttö selviää usein käyttäjän puolesta. Yritin minimoida näitä ongelmia tekemällä videosta kuvalaadullisesti hyvän, mutten kuitenkaan liian hyvää. Näin tiedostokoko pysyi maltillisena, mutta kuvanlaadun videossa sain tarpeeksi korkealle.

6.3 Opinnäytetyön ylä- ja alamäet

Vaikka projektin alussa valitsin itselle mieleisen aiheen opinnäytetyötä varten, tiesin myös heti, mitkä tulisivat olemaan projektin mielenkiintoisimmat ja epämiellyttävimmät kohdat.

Pelkästään katsomalla opinnäytetyön sisällysluetteloa, voi lukija tulkita projektin vahvimman kohdan, eli perehdytysvideon tuottamisprosessin. Koska videoiden tuottaminen sekä muokkaaminen on ollut aina lähellä sydäntäni, pystyin antamaan parhaani videon eteen. Heti alussa, kun olin ehdottanut toimeksiantajalleni perehdytysoppaan ideaa, oli mielessäni tehdä aidosti niin hyvä työ, että Eckerö Linen kokoinen yritys pystyisi käyttämään sitä. Tämä auttoi minua motivoitumaan opinnäytetyön toiminnallisesta osuudesta. Joten opinnäytetyön tekoprosessin kaikista huippupiste oli, kun minulla oli kaikki tarvittava sisältö kuvattuna, ja pääsin muokkaamaan videota kotoa käsin.

Kaikista tuskallisimmin prosessi opinnäytetyötä varten oli ehdottomasti tietoperustan kerääminen sekä suunnittelu. Tietoperustaa rakentaessa tuli minulle entistä paremmin selväksi, kuinka kirjallisten töiden eteen pidän enemmän toiminnallisista töistä. Laivalla pystyin kuvaamaan 15 tunnin session, mutta tietokoneen ääressä 15 minuuttiakin tuntui liialliselta. Halusin kuitenkin luoda tarpeellisen perustan opinnäytetyölle, joten tämän vaiheen läpi oli vain yksinkertaisesti päästävä jatkaakseni.

Se mikä minua kuitenkin auttoi jatkamaan, oli mielikuva valmiista tuotoksesta videon tuottamisprosessin lopussa. Koska halusin onnistua videossa, oli minun ensin onnistuttava tiedon keräämisessä.

6.4 Oppimisen prosessi

Lähdin tekemään opinnäytetyötä avoimin mielin, ja tavoitteena oli oppia uutta tietoa pääasiallisesti 2 eri osa-alueesta: perehdytyksestä, sekä videon tuottamisesta.

Perehdytyksestä oppiminen ei ollut yhtä antoisaa kuin luulin ennen projektin aloittamista. Olen tehnyt jo perehdytystä Eckerö Linellä aiemmin uusille työntekijöille, joten tästä oli jo jonkin verran teoreettista sekä käytännön läheistä kokemusta. Pääasiallisesti opin enemmän perehdytyksen eri vaiheista sekä prosessista, kun taas esiperehdytys sekä perehdytyksen perimmäiset tarkoitukset olivat jo tuttuja aiheita minulle. Oppiminen perehdyttämisestä tiivistyi enimmäkseen siihen, että opin suuremman skaalan perehdytyksestä. Aiempi kokemus on tiivistynyt pariin tuntiin kerralla työpäivien aikana, joissa perehdytettävien asioiden määrä on ollut murto-osa verrattuna tuottamaani perehdytysvideoon.

Videon tuottaminen oli kuitenkin paljon antoisampi prosessi kuin mitä odotin alussa. Vaikka olen tehnyt pienempiä videomuotoisia projekteja aiemmin, niin mikään ei ole vaatinut yhtä paljon suunnittelua, tietoa tai työtä kuin tämä. Tuottamisprosessi näytti sen, kuinka monta eri osa-aluetta tämän skaalan videon tuottamiseen kuuluu. Opin myös sen, kuinka paljon suunnittelua sekä valmistautumista näin suuren skaalan videoprojektit vaativat.

Toivon kuitenkin, että tulevaisuudessa tulee mahdollisuus käyttää opinnäytetyöni aikana oppimiani asioita. Parhaimmassa tapauksessa tämä tarkoittaisi sitä, että pääsisin tuottamaan uuden perehdytysvideon toiselle yritykselle. Mieleinen tulos olisi myös, jos pääsisin tuottamaan minkäänlaisia videoita kaupallisiin, tai muunlaisiin yrityksen tarkoituksiin.

Lähteet

Behm, M. 13.5.2024. Market Supervisor. Eckerö Line Ab Oy. Sähköposti.

Blomqvist, M., Komonen, E. & Vepsäläinen, I. 10.11.2021. Työhön perehdytyksen merkitys sote-alalla. LAB University of Applied Sciences. Luettavissa: <https://blogit.lab.fi/labfocus/tyohon-perehdytyksen-merkitys-sote-alalla/>. Luettu: 11.5.2024.

Eckerö Line. s.a. Yritysesittely. Luettavissa: <https://www.eckeroline.fi/yritysesittely>. Luettu: 11.1.2024.

Eckerö Line. s.a. Eckerö-konserni. Luettavissa: <https://www.eckeroline.fi/eckero-konserni>. Luettu: 11.1.2024.

Eklund, A. 2018. Tervetuloa meille! Uuden työntekijän perehdytys. 1. painos. Grano Oy. Helsinki.

Finn, J. 26.8.2022. Työntekijöiden siirtymät: esiperehdytys, perehdytys, uuteen tehtävään perehdytys, uudelleen perehdytys ja offboarding. Talentech. Luettavissa: <https://blog.talentech.com/fi/tyontekijoiden-siirtymat-perehdytys>. Luettu: 15.1.2024.

Hietharju, E. 2020. Työntekijöiden kokemukset perehdytyksestä Eckerö Linen Ms Finlandialla. AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu, Matkailun koulutusohjelma. Luettavissa: <https://www.theseus.fi/handle/10024/342896>. Luettu: 5.1.2024.

Kangas, P. & Hämäläinen, J. 2007. Perehdyttämisen suunnittelu ja toteutus. 1. painos. Työturvallisuuskeskus TTK, palveluryhmä.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.

Kortesuo, K. 2010. Avaa tästä. Infor Oy.

Kupias, P. & Peltola, R. 2009. Perehdyttämisen pelikentällä. Gaudeamus Helsinki University Press / Palmenia. Helsinki.

No copyright music 2021. License. Luettavissa: <https://www.no-copyright-music.com/license/>. Luettu: 15.5.2024.

Port of Helsinki s.a. Medialle. Luettavissa: <https://www.portofhelsinki.fi/tietoa-meista/helsingin-satama/medialle/>. Luettu: 13.5.2024.

Tekijanoikeus s.a. Mitä on tekijanoikeus? Luettavissa: <https://tekijanoikeus.fi/tekijanoikeus/>.. Luettu: 15.5.2024.

Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738.

Liitteet

Liite 1. Kuvankaappaus ensimmäisestä suunnitelmasta videon sisältöihin.

Veikka Huovinen 11.5.2024 1 (2)

Perehdytysvideon alustava suunnitelma

Seuraavassa suunnitelma ja ideointia perehdytysvideolle, mistä puhuttiin aiemmin:

Videon Kulku:

Ensimmäinen osa: Voidaan mahdollisesti esittää kaikille uusille työntekijöille

1. Itseni esittely, videon agenda yms. mitä muita muodollisuuksia kuuluu videon alkuun
2. Laivaan tulo (terminaaliin tulo, tiskillä asiointi, kulku tunneliin, kulku toimistoon)
3. Asettautuminen (ohjeita laivassa navigointiin, petivaatteet yms.)

Toinen osa: Market

1. Marketin tilojen esittely (tuotteet, kassat, sisään- ja uloskäynnit yms.)
2. Kassatyöskentely nopeasti (Kassavastuu, asiakaspalvelu, esitelläänkö yksinkertaisimmat kassan funktiot?)
3. Tavarankäytön purkaminen (missä yleensä puretaan, mattoveitsien ja hanskojen suositteleva)
4. Varaston esittely (miten pääsee, mitä löytyy mistäkin, miksi varastoon pitäisi mennä, tavarankäytön haku yms.)
5. Muiden satunnaisten, pienempien tehtävien esittely (siistiminen, mahd. ylijäämävarastot Marketissa, limut + vedet, yksittäistölkit/-pullot yms.)
6. Kaupan sulkemisesta ja sulkutehtävistä (Onko tarpeellinen videoon?)

Kolmas osa: Lähtötehtävät

1. Siivouslistan merkkäminen
2. Pyykkilista ja pyykkihuone, mistä pyykki löytää seuraavalla kerralla
3. Mahd. lakanoiden haku hyttiin ja roskien vienti
4. Toimistossa käynti
5. Laivasta poistuminen

Liite 2. Kuvankaappaus käsikirjoituksen ensimmäiseltä sivulta

Veikka Huovinen
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu /
Eckerö Line Ab Oy

Käsikirjoitus

1 (14)

11.5.2024

Sisällys

Käsikirjoitus perehdytysvideota varten	1
Osio 1: Ensiesittelyt	1
Kohtaus 1: Esittely	1
Kohtaus 2: Laivaan tulo	2
Kohtaus 3: Ensitoimet laivassa	4
Osio 2: Market	5
Kohtaus 4: Tervetuloa markettiin	5
Kohtaus 5: Kassan osat ja funktiot	6
Kohtaus 6: Marketin muut toimet	7
Kohtaus 7: Muuta tietoa marketista	9
Osio 3: Töiden ulkopuolella ja lähtö	11
Kohtaus 8: vapaa-aika	11
Kohtaus 9: Lähtötehtävät	12
Kohtaus 10: Laivasta lähtö	13

Käsikirjoitus perehdytysvideota varten

Tämä tiedosto on auttamaan perehdytysvideon suunnittelussa sekä rakentamisessa.

- Viivallinen teksti on minun dialogiani videossa.

Harmaa teksti kuvastaa kuvakulmia ja asettelua.

Punainen teksti kuvaa muita huomioita käsikirjoituksessa.

Osio 1: Ensiesittelyt

Kohtaus 1: Esittely

Video on kohdistettu länsiterminali T2- rakennusta kohti. Sitten minä astun kuvakulmaan.

- **Moikka**, ja tervetuloa töihin Suomenlahdelle, M/S Finlandialle!

Kameran kuvakulma vaihtuu kuvaamaan useampaa eri kuvakulmaa T2- rakennuksesta.

- Tässä videossa käymme läpi, mitä eri seikkoja ja työtehtäviä uuden työntekijän on hyvä tietää ennen ensimmäisiä työpäiviä laivalla.

Kameran kuvakulma vaihtuu takaisin minuun länsiterminalin edessä/alueella.